

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

11. Cap. De Irregularitatibus contingentibus circa homicidium, & ei
annexa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

CAPVT XI.

DE IRREGVLARITATIBVS
contingentibus circa homicidium:
& ei annexa.

ANTE omnia aduertendum, quod homicidium tribus modis potest contingere. Vno modo voluntariè, & iniustè, vt quando priuatus homo ex odio, vel ira, deliberato animo interficit proximum. Secundo casualiter & præter intentionem: vt ex. gr. in sylua intendit rusticus bombardam emittere in feram, interficit hominem casu prætereuntem, què non vidit. Tertio voluntariè, & iustè: vt quando minister iustitiæ occidit malefactorè morti adiudicatum. Nunc clarè per conclusiones necessariam doctrinam huius materiæ resoluemus.

Prima Conclusio. Omnis Christianus habens vsum rationis, qui voluntariè & iniustè alium hominem, vel seipsum occidit, deformat, vel mutilat efficitur irregularis. Hæc Conclusio, patet ex cap. Sicut dignum. & capit. de cætero. & alijs de homic. & Clem. Si furiosus. eod. tit. Dictum in conclusione, (omnis Christianus) includitur solum masculinum genus, quia fœmina cum non sit capax characteris ordinis, non fit irregularis (Christianus) quia non bapti-

baptizatus non incurrit hanc speciem, quamvis alia ratione sit irregularis, (habens vsum rationis,) quia eo carens non incurrit, ex d. Clemen. (voluntariè & iniustè) quia qui vel præter intentionem, aut iustè occidit alium, speciem irregularitatis aliam incurrit, in qua facilior est dispensatio, (alium hominem, vel seipsum) quia si quis occidat bestiam, & non hominem non fit irregularis: hinc si quis etiam occidat embrionem non incurrit, quia cum careat anima rationali, non est homo (occidit vel mutilat) quia qui vulnerat, aut parum debilitat, quando mors, aut membri mutilatio non sequitur, non efficitur irregularis contra multorum ignorantiam.

Secunda Conclusio. Omnis vtens ratione, dās causam propinquam quocunque modo iniustæ occisioni, aut mutilationi, si effectus sequitur, efficitur irregularis. Est communis sententia. Si autem nec mors, nec mutilatio, nec grauis deformatio inde secuta fuerit, non efficitur irregularis etiam si quis animum occidendi, aut mutilandi habuerit. Syluest. in verb. Homicidium 3. num. 2. Armil. in verb. Irregularitas. num. 2. Nauar. in Manuali, c. 27. num. 223. Fœlicianus Episcopus Scalensis de cens. de irregularit. cap. 9. Sotus lib. 5. de iust. & iure. q. 1. art. 4. & post alios plures Couarr. in d. clement. Si furiosus. part. 2. in initio. nu. 5. & Candelabr. aureum loc. cit. numer. 207.

quicquid alij quidam allegati à Couar. in contrarium dicant. Hinc qui dant consilium, mandant, iuuant, præmium aut mercedem pollicentur occidenti, aut mutilanti, incurrunt irregularitatem. Eadem est ratio, de his qui arma, aut venena porrigunt, ad talem effectum. Alia tamen est ratio de fabro, qui arma facit, quibus fortassè alij occidentur: quia hic dat causam remotam.

De homicidio casuali.

TERTIA *Conclusio.* Qui dat operam rei licitæ, adhibens diligentiam debitam, neque sinistram habens intentionem occidendi, aut mutilandi, non efficitur irregularis quamuis ex sua actione sequatur homicidium, aut mutilatio. Quia cum talis actus omninò sit inuoluntarius, nec culpabilis, non imputatur ad pœnam. Hinc qui in defensionem propriam cum moderamine inculpatæ tutelæ occidit, non fit irregularis ex d. Clem. contra multos Theologos.

Quarta Conclusio. Qui dat operam rei licitæ, non adhibens diligentiam debitam, vel existens in culpa commissionis leui, non autem leuissima fit irregularis, si ex sua actione mors sequatur.

Quinta Conclusio. Qui dat operam rei illicitæ, quæ ex sua natura periculosa est, & nata inferre mortem, aut mutilationem, aut est
suffi-

sufficienter directa ad mortem arbitrio boni viri, fit irregularis, etiam si præter suam intentionem sequatur mors. Hanc conclusionem tradunt Nauarr. loc. citat. Dominicus Sotus de iustit. & iure libr. 5. quæst. 1. art. 9. Iosephus Angles in floribus in 4. sentent. part. 1. de sacramen. ordin. art. 4. difficult. 2. & alij iuniores: est contra multos canonistas. Syluestrum in verb. Homicidium 2, Angelum eodem verb. & alios, qui tradunt semper dantem operam rei illicitæ fieri irregularem, si effectus sequatur, etiam si debita diligentia adhibeatur.

Sexta Conclusio. Qui dat operam rei illicitæ, erit irregularis, si ex sua negligentia homicidium sequatur. Constat ex capit. Dilectus. capit. Ex literis 2. & alijs de homicid. & secundum hanc conclusionem sunt exponendi canones, qui militare videntur contra quintam conclusionem. Cum enim talis negligentia sit culpabilis, censetur voluntaria, & mereri poenam.

Septima Conclusio. Qui sunt in causa, vt alij citius moriantur, vt qui infirmis assistunt, ipsos mouent, vel in alium locum ponunt, aut dant cibum, vel potum, vnde mors acceleratur, si id bona fide faciunt, sine fraude & dolo, aut culpa notabili, licet in aliquo fortè errauerint, non fiunt irregulares, vt communiter Doctores sentiunt. Si autem quis in hac re scrupulosam habeat conscientiam, deponat

ad consilium boni viri, vt Angelus verb. Homicidium 2. §. 14. & alij alibi tradunt. Ratio dictæ conclusionis esse potest: Quod cum irregularitas sit pœna grauissima Ecclesiæ, bona fide operantes non videtur compræhendere.

Octaua Conclusio. Qui pugno alicui excutit dentem, non efficitur irregularis, neque ad hunc effectum dicitur mutilator: quia dens non est membrum, per se distinctum habens officium in corpore: & pœnæ iuris non sunt ampliandæ, sed restringendæ.

Nona Conclusio. Omnis, qui iustè hominem occidit, aut mutilat, vel etiam licito modo dat causam propinquam mortis, vel eius accelerationis, si sequatur mors, aut mutilatio, efficitur irregularis, nisi fiat in casu infirmitatis, aut in defensionem propriæ vitæ, & amicorum, cum moderamine inculpatae tutelæ, vt supra insinuatum. Hæc conclusio constat ex canonibus, 50. d. capit. Si quis viduam. capit. Aliquos. dist. 51. & capit. Clericis. & capit. Sententiam, Ne clerici vel monachi, & alibi. Hæc irregularitas oritur ex iusta & licita occisione sine peccato præcedenti. Visum est enim Ecclesiæ, non posse satis eum referre mansuetudinem Christi, qui alium occidit, aut mutilat. Hæc irregularitas tamen cum non trahat originem ex peccato, non tam grauis est, sicut ea, quæ nascitur ex homicidio iniusto.

iusto, proinde facilius in ea dispensatur. Hanc irregularitatem incurrunt condemnantes ad mortem, aut mutilationem, Accusator, Testis, Notarius, siue scriba, proferens sententiam, Assessor, consilium præbens, Officialis, & quilibet iustitiæ executor.

Decima Conclusio. Prælatus Ecclesiasticus habens iurisdictionem temporalem in aliquo dominio, quamuis non possit personaliter cognoscere, iudicare, aut executioni interesse in causa sanguinis, potest tamen constituere officialem cum potestate, & mandare in genere, vt faciat iustitiam, non descendendo ad genus mortis in particulari casu, cap. fin. Ne clerici vel monachi in 6.

Vndecima Conclusio. Clerici de laicis suis malefactoribus possunt conqueri, apud iudicem secularem, & emendam petere, quamuis in tali casu, de iure pœna sanguinis debeat, modo expressam faciant protestationem, quod non intendant pœnam sanguinis, cap. Prælatis. de homicidio in 6. Ratio redditur à canone, quia alioquin daretur plerisque materia trucidandi eosdem, & eorum bona liberè deprædandi.

Duodecima Conclusio. Prælatus habens iurisdictionem in loco, si interest in executione iustitiæ, irregularis est, cap. ex literis. de excessibus prælatorum, Angel. in verb. Homicidium, & in verb. Irregularitas. §. 7. Panormit.

Xx 4 in d.

in d. cap. ex literis. Nicolaus Ploue de irregularit. reg. 20. Summa confess. lib. 2. tit. 1. qu. 53. Armilla in verb. Irregularitas. num. 2. Candelabrum aureum loc. cit. num. 275. & communiter DD. alij alibi. Quia talis prælatus habens iurisdictionem, censetur auctoritatem præstare vindictæ sanguinis.

Decimatertia Conclusio. Clerici non habentes iurisdictionem in loco, si ex curiositate, aut alia causa interfunt vindictæ sanguinis, quamvis peccent, & quidem graviter, vt Gloss in ca. Sententiam, ne clerici vel monachi, & Doctores ibidem, & alibi sentiunt, non tamen fiunt irregulares, hæc est cõmunis opinio. Hæc conclusio intelligenda de clericis in sacris, & beneficiatis. An autem tale peccatum sit mortale dubium esse posset. Quia Doctores aliqui dicunt, quod graviter peccent, existimo quod quando sunt clerici iuniores, non in sacris, quamvis sint beneficiati, si ex curiositate currunt, aut à parentibus mittuntur, vt exemplo iustitiæ contineantur à malefactoris, quod non peccent mortaliter, frequentatio tamen non est laudanda. Qui autem comitantur malefactores causa consolandi, aut audiendi confessiones, non peccant, sed opus pietatis præstant.

Decimaquarta Conclusio. Qui sunt causa accelerationis mortis condemnato, vt dicendo, admoue caput ad stipitem, aut ascende citò scalam, aut consulendo iudici, siue rogando eum,

eum, vt viuum comburendum, curet prius strangulari, &c. fiunt irregulares secundum communem DD. sententiam. Quia sunt causa accelerationis mortis. Quare confessarij, & pro consolatione comitantes condemnatum, in his & similibus debent esse prudentes, ne in laqueum currant.

Decimaquinta Conclusio. Inquisitor tradens hæreticum iudici seculari, quem scit comburendum, & instans apud iudicem, vt comburatur non fit irregularis. Hostiens. in cap. Ad audientiam. de homicid. Felin. in cap. Ad abolendum. de hered. & communis opinio in ver. Irregularitas.

Decimasexta Conclusio. Portantes ligna ad comburendum hæreticum, quando ligna sunt cooperata ad mortem fiunt irregulares. S. Antonin. in 3. part. tit. 28. cap. 2. Angelus verb. Irregularitas. §. 18. & communis ibidem. Nauar. capit. d. numer. 217. Hinc deducitur quod clerici, vel laici, qui assumere Ecclesiasticum statum volunt, non debent mitti à parentibus ad portandum ligna, vel stramina ad comburendum Sagas, ne incurrant irregularitatem, in qua solus Papa dispensat.

Decimasextima Conclusio. Clericus existens in bello iusto, de licentia Pontificis exprimentis, quod etiam possit pugnare, occidendo nõ fit irregularis; quia in tali casu censetur tollere pœnam irregularitatis, quod facere potest, cū sit de iure positiuo.

Xx s De-

Decima octava Conclusio. Clericus existens in bello iusto pro defensione patriæ, vel oppressorum, contra prædones cum armis defensionis, hortans bellantes, & intercedens pro eis orationibus dummodo non occidat, aut mutilet, non fit irregularis: Alia tamen ratio est; si occidat aut mutilet, nisi id fieret, vim vi repellendo cum moderamine inculpatae tutelæ.

CAPVT XII.

DE IRREGVLARITATE, qua nascitur ex defectu corporali.

DE hac irregularitate, vide in 55. d. in decretis, & in tit. de corpore vitiatis, Summistas in verb. corpore vitiatus.

Prima Conclusio. Defectus cuiuslibet membri principalis contractus ex culpa, inducit irregularitatem, etiam si sit occultus, nec facultatem exercendi actum ordinis impediat, cap. Si quis absciderit. & c. Hi qui. & c. 55. & d. c. 1. & 2. de corpore vitiatis.

Secunda Conclusio. Mutilus aliquo membro minori, & occulto sine sua culpa, vt ratione infirmitatis, vel alia iusta de causa, si huiusmodi membri defectus, non reddit impotentem